

LÁSZLÓ NOÉMI

Keleti szél

*és amikor mindenki sír
a költők nem sírhatnak*

Király László

A dombhátakra hulló őszezüst
helyén úthengert, darut láttam,
mire világra jöttem, szétfoslott
nagyapám posztókabátja, bicska
sem volt a csizmaszárban,
a reggeli, a vacsora olajban sült
kenyér, nem hagyma, szalonna,
ebédünk porleves, szaladni sem
volt már hova; hegyek, havak,
fenyőtüzek helyett örült a talp,
ha két épülő tömb között
napszitta sóvirággal tarkított,
gyér fücsomóra léphetett.

Legendás asszonyok helyett
mitikus férfiakról kéne zengenem,
nem engedi a prózaian cinikus,
romboló lelkület, nem nézem
jó szemmel a férfit, bár munkál
bennem egy-két romantikus tévhit,
éltem túl és át, nem világháborút,
de látok, hiába épülnek pompásan
kimódolt eszmevilágok, ha gyújtó-
pontjuk kint a végtelenben, földi
valómban föl sem fognak
engem.

A szikrázó patájú kiscsikók
helyén körzeti rendelők fáradt
kisszékét, vaslábú asztalát, padjait
láttam, egy sárgaság után némán
lézengtem életem első táborában,
hatévesen, amíg a többiek
átszellemült mosollyal csorgatták
tíz ujjuk közt a homokba a tengert,
szemem a láthatár szintjéig fodrozó
magány zavaros, medúzás
vizével megtelt.

Az alkonyati tarlok és hegyek,
 a csontig hatoló hideg helyén
 voltak párás, ködös, urbánus
 reggelek, valaki más lakott
 bennem, nem én, jegyeztem
 szorgosan vendégeim emlék-
 foszlányait, hogy majd ha számon
 kérlek tőlem, mutathassam: éltem,
 néhány szubjektív léthalmaz
 lényemmel szavatolt, egyszeri
 keresztmetszetében, rendszeren,
 koron átívelő nyelvi kirakat,
 történetemmé rendezem
 a hozzám rendelt, belém
 oltott szavakat.

Sok minden, ami másnak szent,
 számomra közömbös vagy éppen
 untat, miért nem képes tárgyilagosan
 kezelni szívük hazám az ügynökmúltat,
 miért nem beszél történetként róla
 megannyi érintett személy, legtöbbjük
 már háztól piacig, szózatától himnuszig
 sétálva éldegél, falaz, tagad, vagy
 félresikló tekintettel emleget
 magasabb szempontot,
 bonyolult dolgokat.

A becsület kérdése roppant
 bonyolult, erkölcsi érzékünkől,
 úgy tűnik, fél évszázad túl sokat
 legyalult, egymásba gyógyultunk
 a kollektív nyomor temetősétányos,
 alagsoros, pincés, nyákos, szeles
 labirintusában, ahol semmi sem
 fehér-fekete, nem szívem-lelkem
 fáj, hanem fejem, vesém, derekam,
 vállam, hátam, nem bajtársam,
 hazám és nemzetem, hanem
 betevő falatom, apám, anyám,
 párom van, gyermekem.

A mindennapi álbiztonság
 szürke tengerében ázunk,
 időnként kokárdásan, könny-
 koszorúsan áriázunk, magasra
 tartjuk poliglott, világot győző,
 sokoldalú nézetünk, mintha nem
 egy bölcsőből kiborult csecsemők
 volnánk, mintha nem egy medence
 agyagos mélyén csúszkálnánk

a vaksors és gyengéink közös
koreográfiája szerinti táncban,
vándor, pogány, keresztény
létükkel tüntető polgáraid,
nemléti állam.

Az Arany János-díj átvételekor, 2013-ban

